

**ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΛΗΡΩΣΗ ΔΥΟ (2) ΜΟΝΙΜΩΝ ΘΕΣΕΩΝ
ΒΟΗΘΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ ΣΤΗ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ (ΡΑΕΚ)**

Θέμα: Ελληνικά

Ημερομηνία Εξέτασης: 24/4/2021

Διάρκεια Εξέτασης: 75 λεπτά

ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

- Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από τρία μέρη (Μέρος Α, Μέρος Β και Μέρος Γ). Να απαντήσετε και στα **ΤΡΙΑ ΜΕΡΗ** και σε **ΟΛΕΣ** τις ερωτήσεις.
- Βεβαιωθείτε ότι το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από **τέσσερις (4) σελίδες** και ότι τα κείμενα είναι ευανάγνωστα.
- Επιτρέπεται η χρήση υπολογιστικής μηχανής που να μην επιδέχεται προγραμματισμό.
- Όλες οι απαντήσεις **γράφονται μέσα στο τετράδιο απαντήσεων** και **ΟΧΙ** στο εξεταστικό δοκίμιο. Για κάθε απάντηση σημειώνετε τον αριθμό της αντίστοιχης ερώτησης.
- **Γράφετε ΜΟΝΟ με στυλό χρώματος μπλε.**
- Απαγορεύεται η σημείωση ονομαστικών ή άλλων διακριτικών στοιχείων μέσα στο τετράδιο απαντήσεων, τα οποία είναι **δυνατό να αποκαλύψουν την ταυτότητά σας.**
- Δεν επιτρέπεται η χρήση διορθωτικού υλικού. Διαγραφές γίνονται με **XXXX**.
- Απαγορεύεται η αφαίρεση ή το σχίσιμο σελίδων από το τετράδιο απαντήσεων.
- Για πρόχειρες σημειώσεις μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τις τελευταίες εσωτερικές σελίδες του τετραδίου απαντήσεων, σημειώνοντας στο πάνω περιθώριο τη λέξη **ΠΡΟΧΕΙΡΟ**.
- Δεν επιτρέπεται να υποβάλετε διευκρινιστικές ερωτήσεις για το περιεχόμενο του εξεταστικού δοκιμίου.
- Δεν επιτρέπεται να εγκαταλείψετε την αίθουσα πριν περάσουν **30 λεπτά από την ώρα έναρξης της εξέτασης.**
- Με τη συμπλήρωση του χρόνου εξέτασης σταματάτε να γράφετε και παραμένετε στις θέσεις σας. Ο επιτηρητής θα σας καλέσει να παραδώσετε το τετράδιο απαντήσεων σας και το εξεταστικό δοκίμιο.

ΜΕΡΟΣ Α΄: «Ανάπτυξη κειμένου» (40 μονάδες)

Μια καίρια συμβουλή του Άλμπερτ Άινσταϊν λέει «να μην προσπαθούμε να επιτύχουμε, αλλά να αξίζουμε». Πώς μπορούμε να την εφαρμόσουμε στον τρόπο που κάποτε αξιολογούμε τα επαγγέλματα, χαρακτηρίζοντας ορισμένα ως «σημαντικά» και άλλα ως «ασήμαντα»; (300 περίπου λέξεις)

ΜΕΡΟΣ Β΄: «Κείμενο για κατανόηση» (24 μονάδες)

Διαβάστε προσεκτικά το παρακάτω κείμενο και απαντήστε στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

«Επιτυχία, η τελευταία μεγάλη ιδεοληψία»

Ελεάννα Βλαστού

Η πανδημία λειτούργησε συσπειρωτικά. Η συνοχή και η αλληλεγγύη είναι οι αξίες που τέθηκαν σε εφαρμογή και ο αδιανόητα υψηλός αριθμός εθελοντών για το εμβόλιο, η απόδειξη. Λειτούργησε όμως και αποξενωτικά, σαν ένας προβολέας που έκανε ευκρινείς όλες τις ανισότητες. [...] Μπορεί η αρρώστια, όπως όλες, να είναι αμερόληπτη και ο φόβος να μην κάνει διακρίσεις, η αναγκαστική νοσηλεία όμως μέσα από το κρατικό σύστημα υγείας άλλαξε τους κανόνες. Παρατήρησα ότι οι πιο προνομιούχοι επέδειξαν μεγάλο ζήλο στην πρώτη φάση του ιού. Βοηθήθηκαν από τη δυνατότητα της εργασίας από το σπίτι, την ευρυχωρία των τετραγωνικών, ένα ισχυρότερο σύστημα υποστήριξης και τις διανομές κατ' οίκον, που έφταναν παραδόξως στην ώρα τους. Όσο περνούσαν οι μήνες και ίσως επειδή στην Αγγλία οι εντολές ήταν ασαφείς, οι όροι ελαστικοί και οι κανόνες εύκολα παρακάμπσιμοι, η τάση για υπακοή άρχισε να φθίνει. Τα χρήματα ξεφεύγουν πάντα την κατάλληλη στιγμή, όχι από την αρρώστια αλλά από τα μέτρα που είναι σχεδιασμένα για να την περιφράξουν. Βρίσκουν τη δίοδο κατά τη διάρκεια των περιορισμών σε τόπους πιο ζεστούς και χαλαρούς ή την πρόσβαση σε ένα εξοχικό σπίτι με κήπο και καλή λειτουργία του Διαδικτύου. Κανένας ωστόσο δεν μπορεί να μιλήσει για «αυτάρκεια». Όλοι ανεξαιρέτως τον τελευταίο χρόνο στηριζόμαστε στην «καλοσύνη των ξένων».

Το τελευταίο βιβλίο του Michael J. Sandel «The Tyranny of Merit», που το μεταφράζω αυθαίρετα στα ελληνικά ως «Η τυραννία της αξίας», μου φαίνεται εξαιρετικά επίκαιρο. Είναι η απόλυτα κατάλληλη στιγμή για να αναλογιστούμε τι χρωστάμε ο ένας στον άλλον ως κοινωνία πολιτών και ίσως να αναθεωρήσουμε τις απόψεις μας για το ποιους αποτιμούμε ως σημαντικούς.

Για να ξεκινήσουμε, θα πρέπει πρώτα να ορίσουμε τι αξιολογεί η κοινωνία ως επιτυχία. Η επιτυχία περιγράφεται με κοινωνική κινητικότητα και πορεία προς έναν υψηλό μισθό. Η ρητορική της πάει ως εξής: όσοι δουλεύουν σκληρά και παίζουν σύμφωνα με τους κανόνες θα τα καταφέρουν. Συνοδεύεται συνήθως από το σλόγκαν –που ο Ομπάμα εκστόμισε περί τις εκατόν σαράντα φορές– «μπορείς να τα καταφέρεις εάν προσπαθήσεις» για να φθάσεις όπου σου επιτρέπουν τα ταλέντα και οι φιλοδοξίες σου. Η κοινωνία, από την πλευρά της, οφείλει να σου προσφέρει ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στην παιδεία. Αξιοκρατία. Το πρόβλημα με την αξιοκρατία είναι ότι όλοι συμφωνούμε επί της αρχής, αλλά η ιδέα υπολείπεται της πράξης. Η σκοτεινή πλευρά της έχει τη μορφή κληρονομικής αριστοκρατίας, που δημιουργεί νικητές και ηττημένους. Η ιδέα ότι επιβραβεύεται για τη δουλειά και τα ταλέντα δημιουργεί οίηση στους

κερδισμένους καθώς πιστεύουν ότι είναι αυτοδημιούργητοι και «παίρνουν γιατί αξίζουν». Ξεχνούν ότι η καλή τύχη τους εφοδίασε με προνόμια στην αφετηρία της ζωής τους. Λησμονούν ό,τι έχει δαπανηθεί πάνω τους (χρόνος και χρήματα) για την καλλιέργεια των χαρισμάτων τους. Οι υπόλοιποι, επίσης σκληρά εργαζόμενοι σύμφωνα με τους κανόνες, μένουν συχνά απ' έξω. Περιθωριοποιημένοι οικονομικά και απομονωμένοι πολιτισμικά, βλέπουν ότι οι ικανότητές τους δεν επικροτούνται από το σύνολο. Διαιωνίζεται έτσι μια «αξιοκρατική ύβρις» με το σύστημα να παραμένει άνισο και να διαβρώνει τις ευαισθησίες μας. Αφήνει λίγο χώρο στην ευγνωμοσύνη, στην ταπεινοφροσύνη, στην αλληλεγγύη και στο χρέος που έχουμε ο ένας απέναντι στον άλλον ως πολίτες.

Και εδώ μπαίνει η επικαιρότητα. Η «αυτάρκεια» καλύπτει και μας γεμίζει ικανοποίηση όταν όλα βαίνουν καλώς. Σημαίνει ανεξαρτησία. Πλην όμως, είναι τρομακτικά αποθαρρυντική έως και τιμωρητική όταν τα πράγματα δεν πάνε καλά. Τώρα, πλέον, όλοι βασιζόμαστε στην καλοσύνη των άλλων. Ουδείς αυτόνομος. Μήπως είναι η ώρα να καταρριφθεί και η τελευταία μεγάλη ιδεοληψία που θεωρείται ακόμη ορθή, που είναι τα πανεπιστημιακά διαπιστευτήρια; Ο κόσμος χωρίζεται σε όσους έχουν και σε όσους δεν έχουν δίπλωμα πανεπιστημίου. Βεβαίως και πρέπει να σπρώχνουμε προς την κατεύθυνση της παιδείας, αλλά ας επανεξετάσουμε τις απόψεις μας για τα επαγγέλματα του «μυαλού». Θα έπρεπε να είναι ισάξια με αυτά των «χειρών» και της «καρδιάς». Ποιοι συνεισφέρουν στο κοινό καλό τους τελευταίους μήνες; Οι γιατροί φυσικά, αλλά και οι οδηγοί, οι ταχυδρόμοι, οι μεταφορείς, οι υπάλληλοι σούπερ μάρκετ, οι νοσηλευτές και οι πάσης φύσεως φροντιστές. Η αξιοπρέπεια της εργασίας τους πρέπει να βρεθεί στο επίκεντρο της πολιτικής ατζέντας. Ο τρόπος που η κοινωνία τιμά και επιβραβεύει είναι βασικός στο τι εκτιμάει. Όλοι αυτοί οι άνθρωποι ήταν μέχρι πρότινος αφανείς. Οι απαραίτητοι απαραίτητοι είναι εξαιρετικοί και δεν μας χρωστούν. Δεν μας είπαν με έπαρση «παίρνετε ό,τι αξίζετε», ούτε «αφού η επιτυχία είναι δικιά μας, η αποτυχία σας αξίζει». Γιατί, τότε, κυριολεκτικά θα μας πέθαιναν.

ΠΗΓΗ: Ελεάννα Βλαστού, «Επιτυχία, η τελευταία μεγάλη ιδεοληψία», εφημερίδα Η Καθημερινή, στήλη «Απόψεις», 04-04-2021

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΗΓΗΣ:

<https://www.kathimerini.gr/opinion/561318028/epitychia-i-teleytaia-megali-ideolipsia/>

Ερωτήσεις

1. Να εξηγήσετε με λίγα λόγια γιατί η επιτυχία είναι «ιδεοληψία», σύμφωνα με το κείμενο. (8 μονάδες)
2. Γιατί, κατά τη συγγραφέα, η αξιοκρατία, όπως σήμερα την εννοούμε, δημιουργεί «νικητές και ηττημένους»; (8 μονάδες)
3. Τι σημαίνει, με βάση το άρθρο, ότι «τα χρήματα ξεφεύγουν πάντα την κατάλληλη στιγμή, όχι από την αρρώστια αλλά από τα μέτρα που είναι σχεδιασμένα για να την περιφράξουν». (8 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ Γ΄: «Κατανόηση και παραγωγή λεξιλογίου» (36 μονάδες)

Οι λέξεις προέρχονται από το «Κείμενο για κατανόηση» και είναι υπογραμμισμένες για να εντοπίζονται γρήγορα. Να λύσετε τις ασκήσεις, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία που έχουν στο κείμενο.

1. Να δώσετε την ερμηνεία των παρακάτω λέξεων και να τις χρησιμοποιήσετε σε μια πρόταση. (20 μονάδες)

	Λέξη	Ερμηνεία (10 μονάδες)	Πρόταση (10 μονάδες)
α.	προνομιούχος-α-ο		
β.	δίοδος		
γ.	επιτυχία		
δ.	αυτοδημιούργητος-η-ο		
ε.	φιλοδοξία		

2. Να δώσετε τα συνώνυμα των παρακάτω λέξεων. (5 μονάδες)

- α. οίηση =
- β. επανεξετάζω =
- γ. αυτόνομος =
- δ. καταρρίπτομαι =
- ε. σπρώχνω =

3. Να δώσετε τα αντώνυμα των παρακάτω λέξεων. (5 μονάδες)

- α. γεμίζω ≠
- β. αποθαρρυντικός-ή-ό ≠
- γ. επίκεντρο ≠
- δ. επιβραβεύω ≠
- ε. αφανής-ές ≠

4. Να δώσετε ένα παράγωγο ρήμα, ουσιαστικό ή επίθετο όπου λείπει. (6 μονάδες, 1 μονάδα για την κάθε λέξη)

	Ρήμα	Ουσιαστικό	Επίθετο / μετοχή
α.		έπαρση	
β.			περιθωριοποιημένος-ή-ό
γ.	λειτουργώ		

Τέλος Εξεταστικού Δοκιμίου